

Gogol'un Paltosu: Tarık Zafer Tunaya ve "Siyasî Partiler"

Mehmet Ö. ALKAN*

19 MART 1809 TARİHİNDE DOĞAN ÜNLÜ RUS EDEBİYATÇISI Nikolay Vasilyeviç Gogol Yanoski, 1841 yılında bitirdiği *Palto* adlı yapıtı ile hem kendi kuşağı üzerinde hem de Rus edebiyatında derin bir etki yaratmıştır. Bir başka ünlü Rus edebiyatçısı olan Turgenyev, "Biz hepimiz Gogol'un *Palto*'sundan çıktık" derken, bu yapıtın kendi kuşağı üzerindeki etkisini dile getirmiş, Dostoyevski de aynı sözü tekrarlamıştır. Türkiye'deki akademik çalışmalarda da benzer bir etki sözkonusudur. Mete Tunçay, 1981 yılında Şahin Alpay ile yaptığı bir söyleşide "Hani, Dostoyevski, Gogol için (çağdaş Rus edebiyatçıları kastederek) 'Biz hepimiz onun *Palto*'sundan çıktık' demiş. Benim akranlarım ve daha genç araştırmacılar kuşağı (Sina Akşin, Selim İlkin, Zafer Toprak, Şükrü Hanioglu ve daha birçokları) biz hep Tarık Zafer Hoca'nın *Siyasi Partileri*'nden çıktık. Onun yöntemini örnek aldık. Ama ideolojik tutumlarımız, tabiatıyla başka başka oluyor"¹ derken benzer bir etkiyi dile getirmiştir. Zafer Toprak'ın "*opus magnum*" olarak nitelediği *Türkiye'de Siyasî Partiler* adlı eser, Türk siyasal hayatı çalışmaları için hem bir esin kaynağı hem de temel bir başvuru yapıtı olmuştur. Bu alanda yapılmış herhangi bir çalışmada Tunaya'nın eserine atıf yoksa, bu büyük bir eksikliktir. Zaten birçok kitapta yalnızca atıf yer almaz, aynı zamanda Tarık Zafer Tunaya'ya teşekkür yazıları bulunur. İlk baskısı 1952 yılında yapılan bu eser, yalnızca yaklaşık 100 yıllık siyasal parti geleneği, birikimi ve envanterini ortaya koymakla kalmıyor, aynı zamanda uzun bir süreden beri ihmal edilen Osmanlı-Cumhuriyet sürekliliğini de vurguluyordu. Ancak bu vurgu, nicel birikimlerin nitel bir sıçramaya dönüşmesi şeklindeki devrimci dönüşüme bir vurgudur.

* Yrd. Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi.

¹ Şahin Alpay; "Mete Tunçay'la Sohbet", *Cumhuriyet* (1 Temmuz 1982).

Tarık Zafer Tunaya (16 Ocak 1916/29 Ocak 1991) 1940 yılında İ.Ü. Hukuk Fakültesi'nden mezun olmuştur. Aynı yıl Esas Teşkilat Hukuku doktora programına kaydolan Tunaya, 1942 yılında bu kürsüde asistanlığa başlamıştır. Doktora tezi *Müessese Teorisinde Fikir Unsuru ve Bazı Hususiyetleri* (1946) başlığını taşır. Tunaya *Amme Hukukumuz Bakımından İkinci Meşrutiyetin Fikir Cereyanları* (1948) tezi ile de doçent olmuştur. Bir yapıtçı olan *Türkiye'de Siyasî Partiler 1859-1952* adlı çalışması 1952 yılında yayınlanmıştır.² Bu eser sahaflarda, kütüphanelerde ve arşivlerdeki binlerce sayfa kitap, risale, zabıt ceridesi, gazete, dergi, arşiv belgesi taranarak ve dönemin yaşayan tanıklarıyla mektuplaşmak veya yüzyüze görüşmek yöntemiyle elde edilen bilgilere dayanan yoğun ve örnek bir akademik emekle hazırlanmıştır. Tunaya, 1959 yılında profesör olmuş, kürsü başkanlığı ve Hukuk Fakültesi dekanlığı da yapmış, 1979 yılında İ.Ü. Siyasal Bilimler Fakültesi'nin kuruluşunu sağlamış ve kurucu dekanlığını yapmıştır (Fakültenin şimdiki ismi Siyasal Bilimler Fakültesi'dir). Ancak YÖK yarasının baskıcı düzenlemelerine tepki olarak 1983 yılında emekliye ayrılmıştır.

Tunaya, 1950'li yılların ikinci yarısından itibaren, o dönemde Atatürkçülüğe ve laikliğe karşı hareketlere tepki olarak kurulan Türk Devrim Ocakları içinde çalıştığı gibi uzun yıllar bu kuruluşun genel başkanlığını da yürütmüştür. Tunaya, "27 Mayıs İhtilali"nden sonra kurulan Anayasayı Hazırlama Komisyonu'na atanmış, üniversite özerkliği, grev ve toplu sözleşme hakkı, nisbî temsil ve sosyalist bir partinin kuruluşunu sağlama gibi yenilikler içeren 1961 Anayasasının hazırlanmasına katkıda bulunmuştur. Tarık Zafer Tunaya, 1965 yılında kimya yüksek mühendisi Melahat Başoğlu ile evlenmiştir. Melahat Hanım, bütün beraberlikleri süresince büyük bir özveri ile kendisinin bütün çalışmalarında en yakın destekçisi ve yardımcısı olmuştur.

Tek-parti döneminde İnönü'nün Cumhurbaşkanlığı ile birlikte Osmanlı dönemiyle bir barışma kıpırdanması başlar. Bu barışma girişiminin ilk büyük işareti, Maarif Vekaleti'nin 1940 yılında ilk cildini yayınladığı (ikincisi yayınlanmamıştır!) *Tanzimat I* adlı eserdir³ (Bu eserin yakın zamanlarda Milli Eğitim bakanlığı tarafından iki cilt halinde tıpkı basımı yapılmıştır). Bu eserle Tanzimat dönemi 'reform', Cumhuriyet dönemi ise 'devrim' dönemi olarak yorumlanmıştır. Tunaya'nın da Osmanlı dönemine dair çalışmaları bu dönemde başlamış, çok partili siyasal yaşama geçildiği bir evrede devam etmiştir. Bu çalışmalar bir yandan II. Meşrutiyet'i yaşamış kuşağa anımsatma, Cumhuriyet kuşağı için ise keşif tadında bilgiler vermiştir. Kendisinin bir laboratuvar olarak nitelediği II. Meşrutiyet döneminin siyasal pratiğini, yeni dönemin ilk zannedilen çok partili siyasal hayatı için

2 İstanbul: Doğan Kardeş Matbaası, 1952.

3 İstanbul: Maarif Vekaleti Matbaası, 1940.

bir örnek olarak sunmuştur. Tunaya, çok partili siyasal hayata geçildiği sırada doktora tezinde müesseseler teorisi üzerinde durmuştur. Kurumların ve fikirlerin ilişkisinde, fikirlerin kurumların sürekliliği açısından önemine vurgu yapan Maurice Hauriou'dan çeviriler yapmış, ayrıca "Müesseseler Teorisinde Fikir Unsuru ve Bazı Hususiyetleri",⁴ "Müesseseler Teorisinde Fikir, Şahıs, Kuvvet Unsurları Arasındaki Münasebetler ve İçleşme Ameliyesi"⁵ ve "Müesseseler Teorisinde Fikir Unsurunun Amme ve Devletler Hukuku Sahahlarındaki Değeri"⁶ gibi makaleler yayınlamıştır.

Tunaya, yine bu dönemden başlayarak Osmanlı dönemi fikir tarihi ve siyasal kurumları üzerine makaleler yayınlamıştır. "Amme Hukukumuz Bakımından II. Meşrutiyetin Siyasî Tefekküründe 'Garpcılık' Cereyanı",⁷ "Jön Türk ve Sosyal İnkılap Lideri Prens Sabahattin",⁸ "Türkiye'de İlk 'Demokrat Parti' Osmanlı Demokrat Fırkası (Fırka-i İbâd)",⁹ "Amme Hukukumuz Bakımından İkinci Meşrutiyetin Siyasî Tefekküründe 'İslamcılık' Cereyanı"¹⁰ ve "Türkiye'nin Siyasî Gelişmeleri İçinde İkinci 'Jön Türk' Hareketinin Fikri Esasları"¹¹ bunlar arasında sayılabilir. Türkiye'nin siyasal tarihini belirli bir sorunsal etrafında ve uzun bir tarihî akış içinde alma gayreti onu eski Türklerden itibaren yazılacak bir tarih çalışmasına yöneltmiştir. Bu konudaki ilk ürününü *Türkiye'nin Siyasî Gelişmeleri, Eski Türkler, İslam Devleti, Osmanlı Devletinin Kuruluşu*¹² başlığı ile hazırladığı kitapta vermiştir.

Tunaya'nın dikkat çektiği bir başka konu, 1950'lerde ortaya çıkan kimi olguların aslında uzun bir geçmişe sahip olduğuna dikkat çekmektir. *Türkiye'de Siyasî Partiler 1859-1952* adlı dev eserinin yanı sıra, "Türkiye Tarihinde Seçimler"¹³ makalesi ile *İslamcılık Cereyanı, İkinci Meşrutiyetin Siyasî Hayatı Boyunca Gelişmesi ve Bugüne Bıraktığı Meseleler*,¹⁴ *Hürriyetin İlanı, İkinci Meşrutiyetin Siyasî Hayatına Bakışlar*,¹⁵ ve *Türkiye'nin Siyasî Hayatında Batılılaşma Hareketleri*¹⁶ bu anlayışın ürünüdür.

4 İ.Ü. Hukuk Fakültesi Mecmuası, 1946, c. XII, sy. 2-3.

5 İ.Ü. Hukuk Fakültesi Mecmuası, 1947, c. XII, sy. 1.

6 İ.Ü. Hukuk Fakültesi Mecmuası, 1947, c. XII, sy. 2-3.

7 İ.Ü. Hukuk Fakültesi Mecmuası, 1948, c. XIV, sy. 3-4.

8 Sosyal Hukuk ve İktisat Mecmuası, Kasım 1948, sy. 3.

9 Sosyal Hukuk ve İktisat Mecmuası, Aralık 1949, sy. 6.

10 İ.Ü. Hukuk Fakültesi Mecmuası, 1954, c. XIX, sy. 3-4.

11 Tahir Taner'e Armağan, İstanbul: İ.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, 1956.

12 İstanbul: Baha Matbaası, 1970.

13 Cumhuriyet (18 Şubat 1952). Aynı çalışma İngilizce olarak yayınlanmıştır. "Elections in Turkish History", *Middle Eastern Affairs*, April 1954, c. V, sy. 4.

14 İstanbul: Baha Matbaası, 1962. Bu eser Tarık Hocanın gözetiminde dili sadeleştirilerek 1991 yılında yeniden yayınlandı; İstanbul: Simavi Yayınları, 1991.

15 İstanbul: Baha Matbaası, 1959 ve İstanbul: Arba Yayınları, 1996.

16 İstanbul: Yedigün Matbaası, 1960.

Tunaya, demokratik bir cumhuriyet idealine inanmıştır. Bu amaçla her şeyden önce Cumhuriyet'in temel niteliklerinin korunması ve demokratik bir tarzda uygulanması için mücadele etmiştir. Laikliğin Cumhuriyet'in yaşamsal ortak paydası olduğu ısrarla vurgulamıştır. Bu nedenle laiklik karşıtı her türlü girişimi şiddetle eleştirmiş ve kamuoyunu uyarmış, düşüncelerini her platformda cesaretle ifade etmiştir. Tunaya, öğrencileri ile yapıcı, yönlendirici ve gerçekleri korkmadan söylemelerini öneren bir ilişki kurmuştur.

DP iktidarının anti-demokratik ve otoriter uygulamalarla sertleşmeye, Cumhuriyet devrimlerinin zedelenmeye, laikliğin popülizm sonucu aşınmaya başladığını düşündüğü andan itibaren Cumhuriyet'in temel niteliklerini ve kazanımlarını vurgulayan yazılar yazmış, araştırmalar yapmıştır. Gazetelerdeki önemli makalelerin yanısıra "Osmanlı İmparatorluğu'ndan Büyük Millet Meclisi Hükümeti Rejimine Geçiş",¹⁷ Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin Kuruluşu ve Siyasi Karakteri"¹⁸ ve "Ideologic Character of the 1924 Constitution"¹⁹ adlı akademik çalışmaları bunlar arasında sayılabilir.

Tunaya Atatürkçülük ve Cumhuriyet'in temel niteliklerini, darbe dönemlerinde iktidarı ellerinde tutanların bir kalkan olarak kullanmasından da rahatsızlık duymuş, gerçek devrimciliğin ve Atatürkçülüğün bilimsel ve demokratik bir birikimle anlaşılabilceğini, değerlendirilebileceğini savunmuştur. *Devrim Hareketleri İçinde Atatürk ve Atatürkçülük*²⁰ başlıklı kitabı ile "Atatürkçü Laiklik Politikası",²¹ "Bağımsız Türkiye Kurucusu: Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetinin 50. Yıldönümünde",²² "Atatürkçülük: Dün, Bugün, Yarın",²³ "İkinci Meşrutiyet Rejimi ve Atatürk",²⁴ Atatürk and the Eastern Question",²⁵ "Mütareke Döneminin Özellikleri (1918-1922)",²⁶ "Tarih Yolu Nasıl Keşfedilir? Atatürk ve Osmanlı Mirası"²⁷ ve "Atatürkçülük"²⁸ bu tür makalelerdendir.

17 *Ord. Prof. Dr. Muammer Reşit Seviğ'e Armağan*, İstanbul: İ.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, 1956.

18 *İ.Ü. Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 1957, c. XXII, sy. 3-4.

19 *Annales de la Faculty de Droit d'Istanbul*, 1960, sy. 19.

20 İstanbul: Baha Matbaası, 1964; ve genişletilmiş ikinci baskı İstanbul: Turhan Yayinevi, 1981.

21 *Atatürk Konferansları*, seri III, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1970.

22 *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, Nisan 1970, c. IV, sy. 31.

23 *Uluslararası Atatürk Konferansı*, İstanbul, 1981.

24 *İ.Ü. İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi*, 1981, sy. 3.

25 *Revue Internationale d'Histoire Militaire*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1981, sy. 50.

26 *Prof. Dr. Ümit Yaşar Doğanay'ın Anısına Armağan-2*, İstanbul: İ.Ü. Siyasal Bilimler Fakültesi Yayınları, 1982.

27 *Çağdaş Düşüncenin Işığında Atatürk*, İstanbul: Nejat Eczacıbaşı Vakfı Yayınları, 1983.

28 *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi*, İstanbul: İletişim Yayınları, 1983, c. 1.

Onun yapıtlarında ısrarla dikkat çekmeye çalıştığı konu, Osmanlı döneminin ama özellikle II. Meşrutiyet'in eşsiz bir siyasal ve toplumsal laboratuvar olduğu, Kuva-yı Milliye Hareketinin ve Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinin tarihî önemi, Mustafa Kemal Atatürk'ün devrimci karakteri ve Cumhuriyet devrimlerinin önemidir. Üzerinde en çok durduğu konulardan biri İslâmcılık olmuştur. Dikkat çektiği konu ise İslam'ın siyasallaşması ile toplumsal ve siyasal gerilim yaşanması, böylece devrimci dönüşümden ödün verilmesi sürecinin başlamasıdır. Bu tür makalelerinden bir kısmını *İnsan Derisiyle Kaplı Anayasa*²⁹ ve *Medeniyetin Bekleme Odasında*³⁰ adlı kitaplarında toplamıştır.

Tarık Zafer Tunaya, ömrünün son yıllarını ilk baskısı 1952 yılında yapılan *Türkiye'de Siyasî Partiler* adlı eserini genişletmeye adanmıştır. Ancak bunlardan yalnızca üç büyük cildi tamamlayabilmiştir.³¹ Dördüncü cilt üzerinde çalışırken 29 Ocak 1991 tarihinde vefat etmiştir. *Türkiye'de Siyasal Partiler* üst başlığı ile yayınlanan bu ciltlerin ilki *İkinci Meşrutiyet Dönemi*, ikinci cildi *Mütareke Dönemi* ve Üçüncü cildi *İttihat ve Terakki, Bir Çağın, Bir Kuşağın, Bir Partinin Tarihi* alt başlıklarını taşır.

Ölümünden sonra İstanbul Bilgi Üniversitesi Tunaya'nın yazılarından bir kısmını *Türkiye'de Siyasal Gelişmeler (1876-1938)* üst başlığı altında ilk cildi *Kanun-i Esâsî ve Meşrutiyet Dönemi*, ikinci cildi ise *Mütareke, Cumhuriyet ve Atatürk* alt başlığı ile yayınlamıştır.³²

Tarık Zafer Tunaya bir yandan Türk siyasal hayatı konusunda ürün verirken öte yandan o dönemki adı Esas Teşkilat Hukuku, sonraki adı Anayasa Hukuku olan dersi siyaset biliminin terminolojisi, kavramları ve verileri ile ele alarak işlemiştir. Bu tutum Türkiye'de çağdaş siyaset biliminin kurulması ve kurumlaşması konusunda da ciddi bir katkı olmuştur. İlk baskısı 1966 yılında yapılan *Siyasî Müesseseler ve Anayasa Hukuku*³³ adlı eserinin beşinci (ve son) baskısı 1982 yılında *Siyasal Kurumlar ve Anayasa Hukuk* adı ile yapılmıştır.

Tarık Zafer Tunaya, Atatürkçülüğü, Cumhuriyeti, demokrasiyi, laikliği, hukuk devletini, insan haklarını tarihsel, bilimsel ve Türkiye pratiği özeline

29 İstanbul: Çağdaş Yayınları, 1979 ve ikinci baskı İstanbul: Arba Yayınları, 1988.

30 İstanbul: Bağlam Yayınları, 1989

31 Bu eser önce Hürriyet Vakfı tarafından, sonra İletişim Yayınları tarafından basıldı. Son olarak bir kısım yazıları Bilgi Üniversitesi tarafından basıldı.

32 C. 1, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2001; C. 2, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2002.

33 İstanbul: Garan Matbaası, 1966; ikinci baskı, 1969; genişletilmiş üçüncü baskı, İstanbul: Sulhi Garan Matbaası, 1975; dördüncü baskı, *Siyasal Kurumlar ve Anayasa Hukuku*, İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1980 ve beşinci baskı, İstanbul: Araştırma, Eğitim ve Ekin Yayınları, 1982.

de ele almıştır. Ders olarak verdiği Devrim Tarihini kuru bir resmî ideoloji aktarımı niteliğinden çıkarıp, Cumhuriyet devrimlerini ve Atatürk'ü, siyasal ve toplumsal temelleriyle birlikte bilimsel bir şekilde değerlendiren canlı bir anlatıma dönüştürmüştür.

Tunaya'nın çalışmaları ve başta *Türkiye'de Siyasal Partiler* adlı eseri, Gogol'ün *Palto*'su gibi Türkiye'nin siyasal, ekonomik ve toplumsal tarihi konusunda yapılan çalışmaların temel ve değişik disiplinlerdeki akademisyenlerin esin kaynağı olmuştur. Bunlardan ilki 1966 yılında A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde Mete Tunçay'ın doçentlik tezi olarak hazırladığı *Türkiye'de Sol Akımlar 1908-1925* adlı çalışmasıdır. Türkiye'de solun tarihi üzerine hâlâ eşsiz bir başvuru eseri niteliğinde olan bu araştırma, neredeyse tek kaynak olma özelliğini korumaktadır.

Tunaya'nın bir laboratuvar olarak nitelediği II. Meşrutiyet dönemine ve İttihatçılığa olan ilgisi İ.Ü. İktisat Fakültesi'nde Zafer Toprak'ın Türkiye'de *Milli İktisat 1908-1918* adlı doktora tezine de akademik esin kaynağı olmuştur. Aynı fakülteden M. Şükrü Hanioğlu'nun *Bir Siyasal Düşünür Olarak Dr. Abdullah Cevdet ve Dönemi* adlı doktora tezi de benzer bir etkiyi taşır. Hanioğlu'nun İttihatçılığa yönelik ilgisi daha sonra *Bir Siyasal Örgüt Olarak İttihat ve Terakki ve Jön Türklük* adlı kitabı ile devam edecektir. Tunaya'nın İttihatçılığa, Jön Türklere yönelik yarattığı ilgi yabancı Türkologları da etkilemiştir. Feroz Ahmad, François Georgeon ve Erik Jan Zürcher bunlar arasında sayılabilir.

Tunaya'nın Anayasa hukukunu, Türk siyasal hayatı ve siyaset bilimi ekseninde ele alan yaklaşımı Hukuk Fakültesi'nde hemen yalnız bir kişi tarafından, kısa bir süre önce kaybettiğimiz Prof. Dr. Bülent Tanör tarafından sürdürülmüştür. Tanör'ün *Osmanlı Türk Anayasal Gelişmeleri, Yerel Kongre İktidarları, Kurtuluş ve Kuruluş* adlı yapıtları siyaset bilimi ve anayasa hukukunu özgün bir şekilde birleştiren eserlerdir. Tunaya'nın benim kuşağımı da dolaylı ya da doğrudan etkilemiş, etkilemeye de devam etmektedir.

Tunaya, İ.Ü. Hukuk Fakültesi'nde ve Siyasal Bilimler (sonra Bilgiler) Fakültesi'nde yetiştirdiği binlerce öğrencisinin yanısıra evindeki toplantılarında da "alaylı" öğrenciler yetiştirmiştir. Çarşamba günleri Tunaya'nın evinde biraraya gelindiği için "Çarşamba Toplantıları" adı ile anılan sohbetlerde Türk siyasal hayatına, anayasa hukukuna, tarihe ve güncel siyasete ilişkin çok zevkli söyleşiler ve tartışmalar yapılırdı. Bu toplantılarda Tunaya'nın zarif eşi Melahat Hanım'ın zarif misafirperverliğine eşlik eden böreklerin de tadı müdavimlerin damaklarında kalırdı. Bu toplantılara, aşağıda belirttiğimiz ve Tunaya'nın vefatından sonra Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi'ndeki toplantılarda konuşma yapanların birçoğu dışında başta Prof. Dr. Mete Tunçay olmak üzere Prof. Dr. İlber Ortaylı, Erdal İnönü, Şe-

ner Şen, Erol Şadi Erdiñ, Yücel Demirel, Ferdan Ergut, Rıdvan Akın, Nur Akın, Kafiye Abdik, Mehmet Ö. Alkan gibi isimler katılırdı.

Tunaya'nın vefatından sonra da bu toplantılar kendi adını taşıyan Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi'nde sürdürülmüştür. Toplantıların organizasyonunu Tunaya'nın öğrencisi ve yakın dostlarından Gülsevil Erdem üstlenmiştir. Sayısı 50'yi aşan bu toplantılar 31 Mart 1993 yılında başlamış ve geçen yıl 10. yılını doldurmuştur. Onun mektepli, alaylı öğrencileri, meslektaşları ve arkadaşları da bu toplantılara konuşmacı olarak katılmışlardır. Sunuşlarını genç akademisyenlerin yaptığı bu söyleşilere geçen sürede vefat etmiş olan Prof. Bahri Savcı ve Prof. Dr. Bülent Tanör dışında Ord. Prof. Dr. Reşat Kaynar, Prof. Dr. Sina Akşin, Tarhan Erdem, Prof. Dr. Cem Eroğul, Altan Öymen, Prof. Dr. Rona Aybay, Osman Ulagay, Prof. Dr. Server Tanilli, Prof. Dr. İlter Turan, Hasan Cemal, Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu, Prof. Dr. Salih Neftçi, Kamuran Gürün, Prof. Dr. Nurettin Sözen, Prof. Dr. Ersin Kalaycıoğlu, Prof. Dr. Ali Yaşar Sarıbay, Prof. Dr. İlber Ortaylı, Prof. Dr. Şükrü Hanioglu, Hikmet Çetin, Prof. Dr. Süheyl Batum, İlhan Selçuk, Prof. Dr. Nermin Abadan-Unat, Doç. Dr. Yücel Sayman, Nail Güreli, Prof. Dr. Aydın Uğur, Deniz Baykal, Prof. Dr. Fazıl Sağlam, Turgut Kazan, Prof. Dr. Selçuk Erez, Prof. Dr. Aydın Aybay, Prof. Dr. Erdal İnönü, Melda Türker, Mustafa Balbay, Prof. Dr. Uğur Alacakaptan, Dr. Attila Karaosmanoğlu, ve Prof. Dr. Necla Arat katılmışlardır.

Tarık Zafer Tunaya ciddi bilimsel çalışmaları, dikkat çektiği konular ve siyasal mücadelesi kadar, yetiştirdiği binlerce öğrencisi ve bu alanda çalışan akademisyenlerle kurduğu yapıcı ve yöreklendirici ilişkileriyle de doldurulması ihtimali pek zor olan bir boşluk bırakmıştır.

Gogol's Overcoat: Tarık Zafer Tunaya and "Political Parties"

Mehmet Ö. ALKAN

Abstract

This article aims to present the place of Tarık Zafer Tunaya within the Turkish Political History. There is no doubt that the personality and the works of Tunaya has been very influential in the development of an intellectual generation that included, among others, leading academicians like Mete Tunçay, Zafer Toprak, Sina Akşin and Şükrü Hanioglu. This article gives not only a summary of Tunaya's life story, but also the background of his academic studies.

